

การสังคมประกิตทางการ เมืองของนักศึกษาริชาการสื่อสาร

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาลักษณะความเป็นไปของกระบวนการสังคมประกิตทางการเมืองของนักศึกษาริชาการสื่อสารทั้ง ๕ สถาบัน ในฐานะที่เป็นตัวแปรตามว่าจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสื่อสารในฐานะตัวแปรอิสระหรือไม่และในลักษณะใด ดังนั้น ในบทนี้จึงจะกล่าวถึงลักษณะความเป็นไปของกระบวนการสังคมประกิตทางการเมืองของนักศึกษาริชาการสื่อสารโดยพิจารณาถึงความแตกต่างตามสถาบัน ทั้งนี้ โดยแยกลักษณะความเป็นไปของกระบวนการสังคมประกิตทางการเมืองออกเป็นตัวแปรปฏิบัติการ รวม ๕ ตัวแปรคือ

๑. การมีทัศนคติทางการเมือง (Political Attitude)
๒. ความสนใจทางการเมือง (Political Interest)
๓. ความรู้ทางการเมือง (Political Knowledge)
๔. การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation)
๕. ความรู้สึกแยกตนเองออกจากการเมือง (Political Alienation)

๑. ทัศนคติทางการเมือง (Political Attitude)

ทัศนคติทางการเมือง ในการวิจัยนี้ หมายถึงการที่บุคคลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมือง ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีต่อการแสดงความคิดเห็นของประชาชนได้อย่างเสรี การที่นิสิตนักศึกษาควรเข้าไปมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมทางการเมือง หรือลักษณะของนายกรัฐมนตรีในระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น

ตารางที่ ๒ การมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกตามสถาบัน

ระดับทัศนคติทางการเมือง แบบประชาธิปไตย	สถาบัน (ร้อยละ)					รวม
	จพ.	มธ.	วทท.	มช.	มร.	
สูง	๘๐.๐	๘๑.๑	๕๖.๔	๘๑.๑	๖๙.๘	๗๒.๙
	(๖๐)	(๖๐)	(๓๑)	(๑๘)	(๖๐)	(๒๒.๙)
กลาง	๒๐.๐	๑๘.๙	๔๓.๖	๑๘.๘	๓๐.๒	๒๗.๑
	(๑๕)	(๑๕)	(๒๔)	(๖)	(๒๖)	(๘๕)
ต่ำ	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๐.๐
	(๐)	(๐)	(๐)	(๐)	(๐)	(๐)
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๗๕)	(๗๕)	(๕๕)	(๒๔)	(๘๖)	(๓๑๔)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ ๗๒.๙) และมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลาง เพียง ร้อยละ ๒๗.๑ เท่านั้น มีข้อที่น่าสนใจก็คือ ไม่มีกลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบ ประชาธิปไตยอยู่ในระดับต่ำเลย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการศึกษาในระดับสูงมีผลต่อการ มีทัศนคติไม่ทางตรงก็ทางอ้อมได้ (ดูรายละเอียดในบทที่ ๑) และเมื่อแยกพิจารณาตามสถาบัน ก็พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของทุกสถาบันมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับ สูงเช่นเดียวกัน ยกเว้น กลุ่มตัวอย่างจากวิทยาลัยกรุงเทพ มีทัศนคติทางการเมืองแบบ ประชาธิปไตยอยู่ในระดับสูงและระดับกลางจำนวนค่อนข้างใกล้เคียงกัน

๒. ความสนใจทางการเมือง (Political Interest)

ความสนใจทางการเมือง หมายถึงการที่บุคคลมีความรู้สึกสนใจกระตือรือร้นที่จะติดตามสภาพความเป็นไป ตลอดจนสถานการณ์ทางการเมือง เช่น สนใจการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร เป็นต้น

ตารางที่ ๓ การมีความสนใจทางการเมือง จำแนกตามสถาบัน

ระดับความสนใจทางการเมือง	สถาบัน (ร้อยละ)					รวม
	จฬ.	มธ.	วท.	มช.	มร.	
สูง	๕๔.๗ (๔๑)	๖๓.๕ (๔๗)	๕๒.๗ (๒๙)	๕๘.๓ (๑๕)	๖๒.๘ (๕๔)	๕๘.๙ (๑๘๕)
กลาง	๔๕.๓ (๓๔)	๓๖.๕ (๒๗)	๔๗.๓ (๒๖)	๔๑.๗ (๑๐)	๓๔.๙ (๓๐)	๔๐.๔ (๑๒๗)
ต่ำ	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)	๒.๓ (๒)	๐.๖ (๒)
รวม	๑๐๐.๐ (๘๕)	๑๐๐.๐ (๗๔)	๑๐๐.๐ (๕๕)	๑๐๐.๐ (๒๔)	๑๐๐.๐ (๘๖)	๑๐๐.๐ (๓๑๕)

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจทางการเมืองอยู่ในระดับสูงและปานกลาง โดยมีความแตกต่างของการมีความสนใจทางการเมืองในระดับสูงและระดับปานกลางเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ ๕๘.๙ และ ร้อยละ ๔๐.๔ ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาแยกตามสถาบันก็พบว่า กลุ่มตัวอย่างจากทุกสถาบันมีความแตกต่างของการมีความสนใจทางการเมืองในระดับสูง และระดับปานกลางเพียงเล็กน้อยเช่นเดียวกัน ยกเว้น กลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ส่วนใหญ่ กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจทางการเมืองอยู่ในระดับสูงมากกว่าระดับปานกลางประมาณ ร้อยละ ๓๐

๓. ความรู้ทางการเมือง (Political Knowledge)

ความรู้ทางการเมืองในที่นี้หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้ในข้อเท็จจริงทางการเมือง การปกครอง เช่นการมีความรู้ในเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตย หน้าที่ของผู้แทนราษฎร เป็นต้น ผลการวิจัยปรากฏอยู่ในตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ การมีความรู้ เรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกตามสถาบัน

ระดับความรู้เรื่องการเมือง แบบประชาธิปไตย	สถาบัน (ร้อยละ)					รวม
	จพ.	มธ.	ว.กท.	มช.	มร.	
สูง	๔.๓ (๗)	๒๔.๓ (๑๘)	๔.๑ (๕)	๑๒.๕ (๓)	๔.๗ (๔)	๑๑.๘ (๓๗)
กลาง	๗๗.๓ (๕๘)	๖๘.๙ (๕๑)	๗๘.๒ (๔๓)	๘๓.๓ (๒๐)	๘๔.๙ (๗๓)	๗๘.๐ (๒๔๕)
ต่ำ	๑๓.๓ (๑๐)	๖.๘ (๕)	๑๖.๗ (๗)	๔.๒ (๑)	๑๐.๕ (๙)	๑๐.๒ (๓๒)
รวม	๑๐๐.๐ (๗๕)	๑๐๐.๐ (๗๕)	๑๐๐.๐ (๕๕)	๑๐๐.๐ (๒๔)	๑๐๐.๐ (๘๖)	๑๐๐.๐ (๓๑๔)

จากตารางนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้เรื่องทางการเมืองแบบประชาธิปไตย อยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ทั้งเมื่อพิจารณารวมทุกสถาบันและเมื่อพิจารณาแยกตามสถาบัน

๕. การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation)

ในการวิจัยนี้ การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การที่บุคคลไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง พுகฎ เรื่องความเป็นไปของบ้านเมืองหรือการทำงานของรัฐบาล หรือไปฟังผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นผู้แทนราษฎรหาเสียง เป็นต้น

ตารางที่ ๕ การมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามสถาบัน

ระดับการมีส่วนร่วมทาง	สถาบัน (ร้อยละ)					รวม
	จพ.	มธ.	ว.กท.	มช.	มร.	
การเมือง						
สูง	๒๙.๓ (๒๒)	๔๓.๒ (๓๒)	๒๗.๓ (๑๕)	๔๐.๐ (๑๒)	๒๗.๙ (๒๔)	๓๓.๔ (๑๐๕)
กลาง	๗๐.๗ (๕๓)	๕๖.๘ (๔๒)	๖๙.๑ (๓๘)	๕๐.๐ (๑๒)	๖๗.๔ (๕๘)	๖๔.๖ (๒๐๓)
ต่ำ	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)	๓.๖ (๒)	๐.๐ (๐)	๔.๗ (๔)	๑.๙ (๖)
รวม	๑๐๐.๐ (๗๕)	๑๐๐.๐ (๗๔)	๑๐๐.๐ (๕๕)	๑๐๐.๐ (๒๔)	๑๐๐.๐ (๘๖)	๑๐๐.๐ (๓๑๔)

ผลการวิจัยจากตารางข้างต้นนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง เป็นส่วนใหญ่ คือประมาณร้อยละ ๖๔ และเมื่อแยกพิจารณาตามสถาบันพบว่า กลุ่มตัวอย่างจากทุกสถาบันก็มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน ส่วนกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลางกับระดับสูง เป็นจำนวนร้อยละที่เท่ากัน

๕. ความรู้สึกแยกตนเองออกจากการเมือง (Political Alienation)

ความรู้สึกแยกตนเองออกจากการเมือง คือ การที่บุคคลมีความรู้สึกว่าตนเองไม่สามารถกระทำการใด ๆ ให้มีผลทางการเมืองได้ตลอดรวมถึงความรู้สึกไม่พึงพอใจต่อการเมือง และความรู้สึกว่าการเมืองมิได้ให้ประโยชน์ใด ๆ ต่อตน เป็นต้น ซึ่งตามปกติแล้วผู้ที่มีความรู้สึกแยกตนเองจากการเมืองสูงมักจะมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ

ตารางที่ ๖ การมีความรู้สึกแยกตนเองจากการเมือง จำแนกตามสถาบัน

ระดับความรู้สึก แยกตนเองจากการเมือง	สถาบัน (ร้อยละ)					รวม
	จพ.	มธ.	ว.กท.	มช.	มร.	
สูง	๔๔.๓ (๓๗)	๖๒.๒ (๔๖)	๔๘.๒ (๓๒)	๔๘.๓ (๑๔)	๖๒.๒ (๔๖)	๕๘.๖ (๑๘๔)
กลาง	๕๐.๗ (๓๘)	๓๗.๘ (๒๘)	๔๑.๘ (๒๓)	๔๑.๗ (๑๐)	๓๗.๘ (๒๘)	๔๑.๔ (๑๓๐)
ต่ำ	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
รวม	๑๐๐.๐ (๗๕)	๑๐๐.๐ (๗๔)	๑๐๐.๐ (๕๕)	๑๐๐.๐ (๒๕)	๑๐๐.๐ (๘๖)	๑๐๐.๐ (๓๑๔)

ผลการวิจัยในเรื่องการมีความรู้สึกแยกตนเองจากการเมืองจากตารางที่ ๖ พบว่า กลุ่มตัวอย่างจากทุกสถาบันส่วนใหญ่มีความรู้สึกแยกตนเองจากการเมืองอยู่ในระดับสูงมากกว่าระดับปานกลาง และไม่ปรากฏการแจกแจงข้อมูลในระดับต่ำ แต่เมื่อพิจารณาแยกตามสถาบันพบว่า กลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีความรู้สึกแยกตนเองจากการเมืองอยู่ในระดับสูงมากกว่าระดับปานกลางถึงร้อยละ ๒๕ และที่น่าสนใจคือ กลุ่มตัวอย่างจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความรู้สึกแยกตนเองจากการเมืองอยู่ในระดับปานกลางใกล้เคียงกับระดับสูง